

fuhr
NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Nr *53910* /II /B.W./4

580/5
Pocztą polową 53, dn. *23/XI.* 1920 r.
or
kr

Do

Adjutantury Generalnej

Przedkłada się do wiadomości wyciąg z raportu z k w i d z y n i a z dnia 6-go listopada 1920 r.

Załączników 2.
=====

Otrzymują:

- 1/Adjutantura Generalna
- 2/ Ewidencja 6.
- 3/ Oddz. II. Dow. 2. Armji.
- 4/ *II* ~~NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH~~

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. *580/5* dnia *24/XI* 1920 r.

objęty. Wydział

Szef Wydziału IV.B.W.

Stachur
M. Szt. Gen.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

P o u f n e.

Kwidzyn dnia 6 listopada 1920 r.

Gdy w połowie ubiegłego miesiąca rozniosła się wieść, iż z Prus Wschodnich przechodzi dużo ochotników niemieckich, zaciągających się do armji litewskiej, uważał rząd niemiecki za stosowne ogłosić publicznie, że w aferze tej nie bierze żadnego współudziału i że to wszystko, co się dzieje, dzieje się poza jego plecami i bez jego aprobaty. Ponieważ co do pewności tego oświadczenia powstają poważne wątpliwości, których dali wyraz przedstawiciele Ententy w Berlinie— przeto uznał rząd niemiecki za konieczne wystawienie całych oddziałów wzdłuż pogranicza, które miały pilnować wszystkich dróg i niedopuszczyć do przekroczenia granicy litewskiej. Oddziały takie istotnie przybyły na zgóry oznaczone punkty, pilnują bacznie granicy w dzień, ale zato nocy nietylko że nie przeszkadzają, lecz ułatwiają przejście ochotników, zmierzających do Litwy. początkowo przechodziły całe transporty Niemców ochotników drogą przez Wilnę, obecnie idą innym traktem od Eydukhne. Przeważna ilość ochotników składa się z byłych członków tak zwanej Polizeitruppe, stojącej w Prusach Wschodnich, a następnie rozwiązanej, oraz z wielu bezrobotnych ludzi, szukających awantur, oraz sysków drogą rabunków. Do pilnowania pogranicza ściągnięto dwa bataljony Weichswehry oraz trzy szwadrony kawalerji. Większość oficerów wojska tego należy do tajnych organizacji Kühna, von Löbecke, Linkego i innych, a zatem pracuje potajemnie na korzyść Litwinów. Tem też tłumaczy się fakt, że przed kilku dniami pokazała się pokaźna siła artylerji na Litwie, która nadeszła od prus Wschodnich. Litwini uskarżali się początkowo na brak broni i amunicji,— dziś mają wszystkiego pod dostatkiem. W pobliżu stacji Mauraucie / nazwa litewska / pierwszej stacji przez Wilnę przeciąga przed pięciu dniami nocą kilka eszelonów artylerji niemieckiej. W Kownie samym skoncentrowano dużo kawalerzystów ni-

mieckich, wcielonych do szwadronów litewskich. Oficerzy niemieccy wyróżniają się wśród litwinów, starają się mówić po litewsku i zastosowują się do wszelkich przepisów. Żołnierze i oficerowie niemieccy drzymują natychmiast legitymacje i paszporty litewskie i podają się za litwinów niemieckich od strony Tylży.

Obecnie bawi w Berlinie specjalna komisja, wysłana z Kowna przez Ministerstwo Wojny, która zajmuje się zakupem broni. W skład komisji tej wchodzi Wojtukajtis, znany bankier i członek Sejmu. Wojtukajtis wyjeżdża w najbliższych dniach do Londynu. Poza tem należy do Komisji Pawłowski-Pawłaackas, intender i Birutowicz-Biruta, Niezus intendent wojskowy. Wszyscy trzej bawią dotąd w Berlinie i prowadzą również pertraktacje z kupcami holenderskiemi o zakupno 50.000 karabinów. Czwarty członek Komisji - główny intendent Grigotti był w Berlinie aż do 3 listopada, obecnie wrócił do Kowna. Zastąpił go ktoś, inny, lecz nazwiska nie udało mi się dotąd stwierdzić.

Dużo broni otrzymali litwini za pośrednictwem niejakiego Navratila-niemca, o czeskim nazwisku, zamieszkującego w Kownie przy alei Swobody Nr. 5 Navratilowi dostarczyło broni głównie Biuro Komisowe Messidata w Eydkuhnach. Zakupiona w Holandji lub w Niemczech broń przewożona będzie w przyszłości drogą morską i ładowana podobno w Libawie.

Nienawiść do Polaków wzrasta na Litwie coraz bardziej; główni agitatorzy i prowodyrzy litewscy wykazują ludowi, że w Polsce szerzy się reakcja, uciskająca robotników i chłopów i że Polska łącząca się z bankructwem Francji, nie może Litwie dać tego szczęścia, które jej da Anglja lub Niemcy. Niemcy zastawili na litwinów swe sędzia i pracują ogromnymi funduszami, aby ich sobie zjednać. Broń, amunicję, wszelki rynsztunek wojenny wysyłają im na kredyt, rzekupują księży, posłów, kupców i dopomagają im pod każdym względem.

Za zgodność odpisu:

Chwieklichi, ppor.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York